

Disputatio medica inauguralis de Hydrope Anasarca

<https://hdl.handle.net/1874/345215>

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
HYDROPE ANASARCA,

QUAM
AUSPICE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Magnifici D. Rectoris,
M. JOHANNIS LEUSDEN,

Philosophiæ Doctoris, & Linguae Sanctæ in Illustri
Academia Ultrajectinâ Professoris Ordinarii,

UT ET
*Amplissimi Senatus Academici Consensu, & Nobilissima
Facultatis MEDICÆ Decreto,*
PRO GRADU DOCTORATUS,
Summisque in MEDICINA Honoribus, Prærogativis &
Privilegiis, legitimè consequendis,
Eruditorum examini subicit

OLPHERTUS LEPIE, ENCHUSA-BATAV.

Ad diem XII. JUNII, horâ locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, clō lōc xciii.

VIRO *Æquissimo*,

D. ZACCHARIÆ LEPIE,
Chirurgo apud Enchufanos dexterrimo,
experientissimo, Parenti venerando,
filiali amore in æternum colendo,

NEC NON

Gravissimis, Amplissimis DOMINIS,

D. GERARDO MOESKOOCKER,
J. U. D. ad rem naucleriam Deputato;
Rei Maritimæ, Collegii Architalassici,
quod in West-Frisia & Tractu Boreali
est, Præfecto; Civitatis Enchufanæ Ex-
scabino,

D. JOHANNI HAGHA, J. U. D.
Civitatis Enchufanæ Senatori & Ex-
consuli: Cognatis dilectissimis, omni
honore semper prosequendis, vene-
randis,

Hanc Disp. Inaug.

D. D. D.

OLPHERTUS LEPIE.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
HYDROPE ANASARCA.

THESIS I.

Ydrops Anasarca, cui & Leucophlegmatia nomen, est cum tota carnea moles alba, mollis, plerumque subtumida apparet, ob humorem aqueo-glutinosum sub cute collectum, ibique carnibus adhærentem, loco succi nutritii; unde subito corpus tantum fumit incrementum.

I I.

Hic affectus Cachexiæ maxime affinis est, differens tantum gradu: in Cachexia namque humor hic aqueo-glutinosus, qui cum sanguine, loco succi nutritii, ad partes defertur, agglutinatur quidem, verum non assimilatur; in Anasarca nec agglutinatur, nec assimilatur.

III.

Fit igitur Anasarca cum crudus & semi-coctus sanguis in corpus distribuitur, ita ut copiâ illius humoris vasa omnia abundant, & universum corpus mole augeatur, atque adeo habitus vitietur, ut cognosci nequeat.

IV.

In omni hydrope Jecur, sed hic præsertim patitur, si-ve per se, vel per consensum; per consensum inquam, nempe vicinarum partium malam dispositionem: ut per læsam actionem Ventriculi, Lienis, Intestinatorum, Mesenterii, Septi Transversi, Renum: per se vel scirrho, vel ulcere afficitur, aut vulnere tentatur. Sic & ex nonnullis causis aliis, ipsum Hepar debilitantibus, oriri potest aqua intercus, ut pote ex immodica hæmorrhoidum profusione, aut ex iisdem diuturno tempore suppressis; similiter & ex menstruorum omnimoda cessatione, aut immodica vacuatione.

V.

Calor internus strangulatur ob spirituum una cum sanguine jacturam: nam cum sanguis sit fons omnis caloris, eo profuso calor cessat, & magna debilitas toti corpori inducitur. Sic ventriculus male affectus Hydropa inducere potest; concoctio enim secunda prioris vitium emendare nequit.

VI.

Cum enim Hepar & ejus actio, quæ est Bilis a sanguine secretio, principaliter fuerit debilitata, tunc sanguificatio multum læditur, & sanguis generatur serofus &

& aqueus, valde crudus, qui ad partium nutritionem missus, eis non unitur, verum partium porositates replet sic, ut corporis habitus in tantum elevetur.

V I I.

Sæpe etiam Febris longis supervenire solet; iis enim, qui diurnis febribus consumuntur, etiam spiritus & calor vitalis dissolvuntur, & sanguificatio in totum læditur. Sic & omnia quæ sanguificationis virtutem infringunt, efficiunt, ne sanguis chymum in sanguinem commutet, atque sic etiam Hydrops inducere possunt.

V I I I.

Morbis enim acutis, secundum Hipp. prog. 2. maxima ex parte Hydrops Anasarca subvenire solet, debilitatis partibus sanguificationi dicatis.

I X.

Quemadmodum in omni Hydrome aqua colligitur, necessario ita & in hac specie. Cum enim sanguis semper penetret corporis nostri vasa, fieri non potest, quin aqua ipsi permixta, & cum eo ad habitum corporis delata, ibi deponatur & colligatur. In ascite vero diversus & difficilior est collectionis modus: hic enim fit per transcolationem feri, laxatis rarefactisque vasis peritonci, vel hepatis, vel aliorum viscerum.

X.

Locus autem ubi colligitur aqua in Anasarca seu leucophlegmatia, sunt meatus & pori ipsius carnis, in quibus haud aliter atque in spongia hæc aqua colligitur; qua ratione leucophlegmatia differt ab Ascite & Tympanitide,

6 DISPUTATIO MEDICA

panitide, in quibus aqua colligitur inter peritonæum vel in cavitate abdominis.

X I.

Hydrops hic, sicut & aliæ species, signa habet communia, & propria. Communia duplicia quædam sunt; communia speciebus in quantum hujusmodi, quædam eis sunt communia, in quantum ex communibus causis oriuntur; prima sunt qualitatis mutatae, ut coloris mutatio, ad citrinum, pallidum, viridem seu nigrum, deinde inflatio extremorum & maxime pedum, propter elongationem a fonte caloris, & propter motum & situm eorum infimum, propterque materiæ gravitatem. Si vero sit mala complexio calida, & morbus acutus debilitans eam, signa sunt, inflammatio, febris plurimum lenta; Si vero mala complexio fuerit frigida, signa prioribus erunt contraria: Si vero per consensum, signa erunt secundum partis debilitatem vel sanitatem, id est, secundum intensionem & remissionem.

X I I.

Propria Anasarca signa sunt, in toto corpore inflatio & in extremis membris, facie & oculis, nec non foveæ relictae a pressione digitorum. Venter reliquo corpore æqualis est, sequitur aliquando fluxus sanguinolentus & alvus mollis, tendens ad albedinem. Pulsus mollior, undosior, & languidior quam in aliis recensitis speciebus, propter diffusam humiditatem in membris. Urina plerumque alba & lactea, respiratioque difficilis. Addit & Celsus anhelitus fatorem, vomitumque alborum & crassorum humorum, frequensque animi deliquium, sed maxime ubi mortii proximus est æger.

viridium foliorum de his humores calorem efficiunt
 hinc natura tali opere leviter humores calidus con-
 codere potest. Si vero a calida de his humores calidus con-

XIII

Ad Prognosin quod attinet; omnem hydropis speciem gravem esse, curatuque difficilem, eoque difficiliorem reddi, quanto magis inveterata est, Divinus pronuntiavit Hipp. omnium vero specierum curatu facillima est Anasarca sive leucophlegmatia, eo, quia in hac pituita est semicocta, cum in aliis speciebus crudiores humores existant. Præterea plerumque Anasarca a crapula, atque corporis exercitatione intermissa oritur, quæ causa minus rebellis est, ideoque facilius curationem admittit, per ea, quæ talem humorem absumunt & exsiccant.

XIV

Ad Curationem requiruntur: primum ut aer eligatur calidus, siccus, serenus, non ventosus aut crassus; nihil enim magis hydropico nocet, quam aer crassus & frigidus. Somnus quoque brevis, vigiliæ longiores, quia magis exsiccant. Si febris adsit, corpus non movendum, vel si moveri placeat, leviter hoc fiat; Si vero non adsit, ambulandum, currendumque est, corpusque omni exercitiorum genere exercendum, etiam secundum divinum Hipp. omni laborum genere. Potus quanto parcius, tanto utilior. Animi perturbationes vitandæ, repletio fugienda, inanitio iuvat.

XV

Antequam latius in curatione procedamus, videndum an venæ sectio in Anasarca etiam sit utilis? si materia turgat, in principio statim est secanda, sive a causa frigida sive calida orta sit. Si a frigida, ne intemperies calida jam debilitata plane extinguatur: evacuata enim aliqua crudorum humorum copia, qui cum sanguine in vasis abundant, & instar viridium

viridium foliorum debilem membrorum calorem suffocant; tunc natura tali onere levata, reliquos humores facilius concoquere potest. Si vero a calida, detrahendo materiam caloris, ne sanguis intactus plurimum lædatur: mittatur vero sanguis, si malum ex suppressione hæmorrhoidum vel mensium ortum sit, ex vena tali vel poplitis, in aliis casibus ex vena brachii.

XVI.

Ubi Sanguis missus est, præparandi & evacuandi erunt humores; verum paulatim, nec una vice, aut valentioribus pharmacis: præparabimus autem humores tali decocto, quod Mercurialis laudat.

℞. Fol. cuscute.

Eupatorii.

Cæterach.

Origani.

Betonie, ad M℞.

Coq. inf. q. Aq. pura, S. A. ad Colatur, ℥xxxv.

Præparatis jam humoribus hoc, vel ejusmodi decocto alio, eos evacuare oportet; pro evacuatione hoc pharmacum erit accommodatum.

℞. Pulv. Radic. Jalapp.

Cremor tartar an. gr. xv.

Diagridij gr. vj.

Gutta Gamb. gr. iv.

Ol. Juniper. gr. ij.

M. F. Pulvis.

Vel

℞. Resin Agaric. Gr. xv.

Mercur.

Mercur. dulcis gr. v.
Troch. albandal. gr. iij.
Ol. Fenicul. gt. ij.
M. F. Pill. No. vij.

Vel

℞. Conf. rorismarin.
Salvia ad ℥vj.
Elect. Hydragog. ℥℞.
Ol. Juniper. gr. vj.

Fiat conditum ; de quo patiens interdum aliquid mane acci-
piat.

℞. Radic. Irid. nostratis Recent. ℥ij.
Cort. median. sambuc. ℥i℞.
Radic. Bryonia ℥j.
Summit. Absinth. M℞.
Fol. fenn. Mundat. ℥vj.
Bacc. Sambuc. ℥iij.
Sem. fœnicul. ℥ij.

Contundant. & Conscind. & Coquantur S. Art. in S. Q. Aq.
Comm. ad Colatur ℥xxxv. Cui adde
Rob. Samb. ℥i℞.
Aq. Theriacal. ℥ij.
*Sp. Salis * ℥ij.*
Misceantur.

Possent & aliæ species medicamentorum recenseri, verum
 thesium brevitatis non patitur.

XVII.

Evacuatis & purgatis jam crassis humoribus ; materia
 ferosa porro est educenda, vel per urinas, vel per sudores.
 Per urinas evacuatur humor Decoctis aperitivis, ex Rad.
 B apii,

apii, fœniculi, asparagi, allii, rusci, graminis, angelicæ, cavæ, costi, ononidis, Herb. chelidôn majoris, cuscutæ, chamædryos, salviæ, thee, semine anisi, fœniculi, cnici, dauci, milii, urticæ, & similibus; non tamen exhibeantur in parva quantitate, sed in larga, ut ad ℥x. Per sudores etiam evacuatur humor peccans Stuffis. &c. Foveæ, item Insolationes usurpandæ sunt. Hydropicus enim accipiendus est, & collocandus sub sole ardente, capite tecto ante meridiem per horam unam, & tunc leviter mollique manu fricandus, ut sudor exeat, habitusque corporis viscidis humoribus constipatus rarefcat. Etiam tale remedium displicenti Sudatoria alia parari possunt. *v. gr.*

℞. Rasur. Lign. Sanct. ℥vj.

Sassafras. ℥j.

Rad. China. ℥ij.

Macer. & Coq. in S. Q. Aq. Comm. adde

Cort. Median. Sambuc. ℥ij.

Bacc. Juniperi ℥j.

Radic. Liquirit. ras. ℥ss.

Fit decoctio ad ℔iv.

Vel exhibeatur Decoctum Seminis milii ex Aqua, & Vinum admisceatur, & hoc calidum bibat hydropicus. Aliqui etiam propinant Spiritum Juniperi cum Allii infusis, vel Aquas Theriacales, succum Iridis nostrat. & similia. Hæc mixtura etiam convenit.

℞. Aq. Fœnicul.

Petroselin an. ℥ij.

Vitæ Marthiol. ℥vj.

Theriacalis ℥j.

Antimon. Diaphoret. ℥j.

Ocul. Cancr. ℥ss.

Syrup. 5. Rad. ℥j.

Ol. Juniper. ℥j.

Sp.

INAUGURALIS.

Sp. sal. armoniac. gt. xvj.

Misceantur.

XVIII.

Tandem per insensibilem transpirationem consumuntur illi humores in Balneis naturalibus, sulphureis, nitrosis; etiam adhibenda sunt lavacra ex Aqua Marina; Emplastra ex cochleis crassis facta, contusis cum farinis exsiccantibus, ut farina hordei, volatilis, lupini, &c. hæc enim apposita insensibiliter humorem exsiccant. Hisce sic administratis, peculiari symptomatum curatione opus esse non videtur, cum pleraque ab hoc humore dependeant; itaque per ejus ablationem facile evanescent: si quæ tamen sint, quæ singularem medici curam exposcunt, iis, & partis & humoris habita ratione, occurrendum.

V

B 2 CO

COROLLARIA.

I.

Dari medicamentum universale, quod vulgo panaceam vocant, negamus.

II.

Medicamenta specifica proprie non dantur.

III.

Calculum in renibus aut vesica urinaria dissolvi posse negamus.

IV.

Hinc medicamenta saxifraga non dantur.

V.

Omnium Morborum diagnosis ac prognosis ex urina depromi nequit.

VI.

Multi tamen morbi, partium in primis fluidarum, ex urina divinari possunt.

F I N I S.